

Αριθμός 1520/1993

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Ε

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του την 17 Φεβρουαρίου 1993 με την εξής σύνθεση : Μ. Δεκλερής, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Ε Τμήματος, Γ. Δεληγιάννης, Ι. Μαρή, Κ. Μενουδάκος, Π.Ν. Φλώρος, Σύμβουλοι, Μ. Καραμανώφ, Ι. Μαντζουράνης, Πάρεδροι. Γραμματέας η Γ. Σακελλαρίου, Γραμματέας του Ε Τμήματος.

Δ ι α να δικάσει την από 28 Μαΐου 1992 αίτηση :

τ ω ν 1) Α. Φ., ξενοδόχου, κατοίκου Γ. (Ξενοδοχείον "ΛΑΚΩΝΙΣ") και 2) Σωματείου με την επωνυμία "Α. Κ. Ε. Σ. Β. Γ. - + Ο. Σ. ", που εδρεύει στο Γ., οι οποίοι παρέστησαν με τον δικηγόρο Δημήτριο + Σκεύη (Α.Μ. 1733), που τον διόρισαν με ειδικό πληρεξούσιο,

κ α τ ά του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, ο οποίος παρέστη με τον Ηλ. Παπαδόπουλο, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

κ α ι κατά του παρεμβαίνοντος Δ. Γ., που εδρεύει στο Γ. Λ., ο οποίος παρέστη με τον δικηγόρο Αναστάσιο Παπαδημητρίου (Α.Μ. 1280), + που τον διόρισε με απόφαση η Δημαρχιακή Επιτροπή.

Με την αίτηση αυτή οι αιτούντες ζητούν να ακυρωθεί η 102433/6133/6-12-1991 + απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και κάθε + άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του Εισηγητή, Συμβούλου Κ. Μενουδάκου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο των αιτούντων, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση, τον πληρεξούσιο του παρεμβαίνοντος Δ. και τον αντιπρόσωπο του Υπουργού, οι οποίοι ζήτησαν την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη,

Ε ί δ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α κ α ι

ε σ κ έ φ θ η κ α τ ά τ ο ν ν ό μ ο

1. Επειδή με την κρινόμενη αίτηση - για την άσκηση της οποίας έχουν κατατεθεί τα κατά νόμο τέλη (διπλότυπα 502262/1992 και 502263/1992 Δ.Ο.Υ. δικαστικών εισπραξέων Αθηνών) και παράβολο (ειδικά

γραμμάτια παραβόλου 1914025/1992 και 4112331/1992) - ζητείται να ακυρωθεί η απόφαση οικ.102433/6133/ /6-12-1991 του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, με την οποία "προεγκρίθηκε" η χωροθέτηση του βιολογικού καθαρισμού της πόλης του Γυθείου νομού Λακωνίας και, συγκεκριμένα, καθορίστηκαν η θέση "Τριβείο Παναγουλάκου", στην περιφέρεια του Δήμου Γυθείου, ως χώρος για την κατασκευή των εγκαταστάσεων επεξεργασίας των λυμάτων και η αποτυπούμενη στο διάγραμμα, που συνοδεύει την απόφαση αυτή, θέση III, στη θαλάσσια περιοχή κοντά στη νησίδα Κρανάη, ως σημείο εκβολής υποθαλασσίου αγωγού διάθεσης των επεξεργασμένων λυμάτων.

2. Επειδή παραδεκτώς παρεμβαίνει στη δίκη για να αντικρούσει την κρινόμενη αίτηση ο Δήμος Γυθείου, ο οποίος έχει πρόδηλο έννομο συμφέρον να ασκήσει την παρέμβαση αυτή.

3. Επειδή στο άρθρο 24 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζεται ότι η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, το οποίο οφείλει να λαμβάνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα για τη διαφύλαξη του περιβάλλοντος αυτού. Σε συμμόρφωση προς τη συνταγματική αυτή επιταγή εκδόθηκε ο ν. 1650/1986 "για την προστασία του περιβάλλοντος" (φ. 160), με τον οποίο θεσπίζονται κανόνες αναφερόμενοι, πλην άλλων, στη διαδικασία και στις προϋποθέσεις για την έγκριση της εγκατάστασης δραστηριοτήτων ή πραγματοποίησης έργων, από τα οποία απειλούνται δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον. Ειδικότερα, με το άρθρο 3 παρ. 1 του νόμου αυτού παρέχεται εξουσιοδότηση για την κατάταξη, με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, σε τρεις κατηγορίες των δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων, ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον και με κριτήρια το είδος και το μέγεθός τους, το είδος και την ποσότητα των εκπεμπόμενων ρύπων και κάθε άλλη επίδραση στο περιβάλλον, τη δυνατότητα να προληφθεί η παραγωγή ρύπων από την εφαρμοζόμενη παραγωγική διαδικασία, τον κίνδυνο σοβαρού ατυχήματος και την ανάγκη επιβολής περιορισμών για την προστασία του περιβάλλοντος. Στη δε παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει "τα έργα και τις δραστηριότητες που λόγω της φύσης, του μεγέθους ή της έκτασής τους είναι πιθανό να προκαλέσουν σοβαρούς κινδύνους για το περιβάλλον", ενώ στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν έργα και δραστηριότητες που δεν προκαλούν μεν σοβαρούς κινδύνους ή οχλήσεις αλλά για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος πρέπει να υποβάλλονται "σε γενικές προδιαγραφές, όρους και περιορισμούς που προβλέπονται από κανονιστικές διατάξεις" και στην τρίτη κατηγορία όσα "προκαλούν ιδιαίτερα μικρό κίνδυνο ή όχληση ή υποβάθμιση στο περιβάλλον". Περαιτέρω, στην παράγραφο 6 του άρθρου 4 του παραπάνω νόμου προβλέπεται ότι "για νέα έργα και δραστηριότητες της πρώτης κατηγορίας απαιτείται προέγκριση που αφορά τη χωροθέτηση. Για τα έργα της δεύτερης κατηγορίας η προέγκριση αυτή είναι δυνητική. Η διαδικασία για την προέγκριση, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια καθορίζονται με την απόφαση της παρ. 1θ. Προέγκριση δεν απαιτείται στις βιομηχανικές περιοχές (ν. 4458/1965, ΦΕΚ 33, όπως τροποποιήθηκε με το νόμο 742/1977, ΦΕΚ 319) και στις περιπτώσεις που η χωροθέτηση προβλέπεται από εγκεκριμένο χωροταξικό ή πολεοδομικό ή ρυθμιστικό σχέδιο ή από

ζώνες που καθορίζονται στο άρθρο 24 καθώς και στις βιομηχανικές μεταλλευτικές και λατομικές περιοχές που έχουν καθορισθεί σύμφωνα με την ισχύουσα σχετική νομοθεσία" και στην παράγραφο 10 του ίδιου άρθρου, στην οποία παραπέμπει η προαναφερόμενη παράγραφος 6, ορίζεται ότι "με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζονται η διαδικασία έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και η προθεσμία υποβολής τους και ο συνδυασμός της έγκρισης αυτής με τις διαδικασίες χορήγησης άλλων αδειών που απαιτούνται για τα έργα και τις δραστηριότητες του άρθρου 3". Τέλος, κατά το άρθρο 5 του ίδιου νόμου (1650/1986) "1. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού καθορίζεται το περιεχόμενο της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, που μπορεί να διαφοροποιείται κατά κλάδους η ομάδα έργων και δραστηριοτήτων. Με όμοια απόφαση ορίζεται το περιεχόμενο της μελέτης ανάλογα με τα στάδια έγκρισης του έργου σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 6. Η μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων περιλαμβάνει τουλάχιστον : α) περιγραφή του έργου ή της δραστηριότητας με πληροφορίες για το χώρο εγκατάστασης, το σχεδιασμό και το μέγεθός του, β) εντοπισμό και αξιολόγηση των βασικών επιπτώσεων στο περιβάλλον, γ) περιγραφή των μέτρων για την πρόληψη, μείωση ή αποκατάσταση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον, δ) εξέταση εναλλακτικών λύσεων και υπόδειξη των κύριων λόγων της επιλογής της προτεινόμενης λύσης, ε) απλή περίληψη του συνόλου της μελέτης. 2. Το οικείο νομαρχιακό συμβούλιο λαμβάνει γνώση της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και πριν από την έγκριση της ενημερώνει κάθε πολίτη και τους φορείς εκπροσώπησης του, για να εκφράσουν τη γνώμη τους. Ο τρόπος ενημέρωσης καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων. "Εξάλλου, κατ' επίκληση εξουσιοδοτικών διατάξεων του παραπάνω νόμου, μεταξύ των οποίων και το άρθρο 3, οι παράγραφοι 6 και 10 του άρθρου 4 και η παράγραφος 1 του άρθρου 5, καθώς και των οδηγιών 84/360/ΕΟΚ και 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εκδόθηκε η κοινή απόφαση 69269/5387/ /24-10-1990 των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας, Γεωργίας, Πολιτισμού, Εμπορικής Ναυτιλίας, Τουρισμού, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Μεταφορών και Επικοινωνιών (φ. 678/25-10-1990, τευχ. Β'), με την οποία, πλην άλλων, ορίζονται τα έργα και οι δραστηριότητες που κατατάσσονται στην πρώτη και στη δεύτερη κατηγορία, καθορίζεται το περιεχόμενο των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τα έργα και δραστηριότητες που ανήκουν σε καθεμία από τις κατηγορίες αυτές και θεσπίζεται η διαδικασία της "προέγκρισης χωροθέτησης". Συγκεκριμένα, στο άρθρο 4 της κοινής αυτής υπουργικής απόφασης απαριθμούνται τα έργα και οι δραστηριότητες που κατατάσσονται στην πρώτη (Α) κατηγορία, υποδιαιρούμενα σε δύο επιμέρους ομάδες (ομάδα I και ομάδα II), μεταξύ δε εκείνων που ανήκουν στην ομάδα II περιλαμβάνονται και οι "σταθμοί καθαρισμού". Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 2 και 3 της ίδιας κανονιστικής υπουργικής απόφασης, οι μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τα έργα και δραστηριότητες που ανήκουν στην παραπάνω ομάδα II πρέπει να περιέχουν τα στοιχεία, τα οποία αναφέρονται στον πίνακα 2, που προσαρτάται στο άρθρο 16 της ίδιας απόφασης (παρ. 2) και, για ορισμένα έργα ή δραστηριότητες, τα ειδικότερα στοιχεία, τα οποία τυχόν προβλέπονται από τις διατάξεις που αφορούν αυτά τα έργα και δραστηριότητες (παρ. 3), ενώ στο άρθρο 8 της υπουργικής αυτής

απόφασης, το οποίο αναφέρεται στην "προέγκριση χωροθέτησης", ορίζονται τα εξής : "1. Η προέγκριση χωροθέτησης αφορά στην πραγματοποίηση νέων έργων ή δραστηριοτήτων. Αφορά επίσης στον εκσυγχρονισμό ή επέκταση υφισταμένων, εφόσον επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον. 2. Για την προέγκριση χωροθέτησης, ακολουθείται η εξής διαδικασία : 2.1. Ο ενδιαφερόμενος ιδιώτης ή ο αρμόδιος φορέας υποβάλλει στην αρμόδια, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις κεντρική ή περιφερειακή υπηρεσία Χωροταξίας του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. σχετική αίτηση που συνοδεύεται από τα παρακάτω δικαιολογητικά σε τρία (3) τουλάχιστον αντίτυπα. α) Τοπογραφικό διάγραμμα (απόσπασμα χάρτου Γ.Υ.Σ.) της ευρύτερης περιοχής, κλίμακος από 1:50.000 έως 1:20.000 με ιδιαίτερη επισήμανση της θέσης του γηπέδου. β) Τοπογραφικό διάγραμμα του γηπέδου, κλίμακος 1:1.000 έως 1:200. γ) Σειρά φωτογραφικών με ιδιαίτερη επισήμανση του γηπέδου της εγκατάστασης. δ) Ερωτηματολόγιο σύμφωνα με τον Πίνακα 3 του άρθρου 16 της παρούσας απόφασης. 2.2. Η υπηρεσία της προηγούμενης παραγράφου μετά από εξέταση της αίτησης του ενδιαφερομένου και των δικαιολογητικών που τη συνοδεύουν διαβιβάζει εντός 20 ημερών στην κεντρική ή περιφερειακή υπηρεσία άλλου αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργείου φάκελλο με αντίγραφο των δικαιολογητικών, για να εκφράσει την άποψη της εντός 20 ημερών. Για τις περιοχές Αθήνας ή Θεσσαλονίκης η αίτηση και τα δικαιολογητικά αποστέλλονται και στους Οργανισμούς Αθήνας ή Θεσσαλονίκης αντίστοιχα. 2.3. Για έργα ή δραστηριότητες της ομάδας II της Α' κατηγορίας τα ως άνω δικαιολογητικά αποστέλλονται και στην αρμόδια Κεντρική Υπηρεσία περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., η οποία οφείλει εντός 20 επίσης ημερών να εκφράσει τις απόψεις της. Εάν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή καθώς και η προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου, τεκμαίρεται ότι υπάρχει σύμφωνη γνώμη για την προέγκριση χωροθέτησης. Εφόσον κατά την εξέταση από την ως άνω Υπηρεσία του ερωτηματολογίου προκύψει ότι το συγκεκριμένο έργο ή δραστηριότητα δεν προκαλεί σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον τότε το ερωτηματολόγιο αυτό με τις απαντήσεις αποτελεί την Μ.Π.Ε. για την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων. Ο ενδιαφερόμενος υποχρεούται να αιτιολογεί τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο εφόσον ζητηθεί από τις πιο πάνω υπηρεσίες προσκομίζοντας και πρόσθετα στοιχεία. 2.4. Η προέγκριση χωροθέτησης γίνεται με απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ ή του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας κατά περίπτωση, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας του ΥΠΕΧΩΔΕ, μέσα σε προθεσμία 60 ημερών από την υποβολή της αίτησης του ενδιαφερομένου. Για τις περιοχές Αθήνας ή Θεσσαλονίκης απαιτείται γνώμη του Οργανισμού Αθήνας ή Θεσσαλονίκης αντίστοιχα. 3. . . .". Σύμφωνα δε με τον "πίνακα 3", στον οποίο παραπέμπει η προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 8 παρ. 2.1. περ. δ' της υπουργικής απόφασης, το ερωτηματολόγιο που συνοδεύει τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων, με τις οποίες ζητείται προέγκριση χωροθέτησης, πρέπει να περιέχει "Όνομασία και είδος του έργου ή της δραστηριότητας - Γεωγραφική θέση και έκταση του έργου ή της δραστηριότητας (π.χ. περιγραφή του υπάρχοντος περιβάλλοντος στη γεωγραφική θέση που πρόκειται να πραγματοποιηθεί το έργο ή η δραστηριότητα) - Όνομα και διεύθυνση αρμοδίου - Σύντομη περιγραφή του έργου (π.χ. μέγεθος, είδη και ποσότητες πρώτων υλών, είδη και ποσότητες παραγομένων προϊόντων, σύντομη περιγραφή της παραγωγικής διαδικασίας με αντίστοιχη παράθεση συνοπτικού διαγράμματος ροής που θα εμφανίζονται τα προτεινόμενα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης των επιπτώσεων)" και, περαιτέρω, μονολεκτικές απαντήσεις (ναι, ίσως, όχι) σε σειρά ερωτημάτων που αναφέρονται στον πίνακα αυτό, ενώ, όπως

ορίζεται στον ίδιο πίνακα, μόνο σε περίπτωση καταφατικής απάντησης (ναι) ή απάντησης με επιφύλαξη (ίσως) στο τελευταίο ερώτημα ("Συναγωγή σημαντικών πορισμάτων : Έχει το υπό εκτέλεση έργο τη δυνατότητα να προκαλέσει δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον;") το ερωτηματολόγιο πρέπει να συνοδεύεται από "α) Τις πιθανές σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον (π.χ. είδη και ποσότητες εκπεμπομένων ρύπων, επιπτώσεις στη χλωρίδα, την πανίδα και το τοπίο της περιοχής του έργου). β) Τεχνική περιγραφή των προτεινομένων μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. γ) Περιγραφή των τυχόν υφισταμένων εναλλακτικών λύσεων".

4. Επειδή, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα άρθρα 4 παρ. 6 ν. 1650/1986 και 8 της παραπάνω κανονιστικής υπουργικής απόφασης, η θέση πραγματοποίησης έργου ή εγκατάστασης μονάδας, που κατ' εφαρμογή των νομοθετημάτων αυτών έχει καταταγεί στην πρώτη κατηγορία, εγκρίνεται με ιδιαίτερη πράξη της Διοίκησης εκ των προτέρων, δηλαδή πριν από την κατά τις σχετικές διατάξεις των ίδιων νομοθετημάτων επιβολή περιβαλλοντικών όρων και τη χορήγηση των σχετικών αδειών εγκατάστασης (ίδρυσης) και λειτουργίας που τυχόν προβλέπονται από τη νομοθεσία, η οποία διέπει το έργο ή τη μονάδα. Τέτοια δε πράξη χωροθέτησης - που αποτελεί υποκατάστατο του ευρύτερου χωροταξικού σχεδιασμού, στον οποίο έχει υποχρέωση να προβεί η Πολιτεία σύμφωνα με τη σχετική επιταγή που περιέχεται στο άρθρο 24 παρ. 2 του Συντάγματος - απαιτείται να εκδίδεται για κάθε δραστηριότητα περιλαμβανόμενη στην πρώτη κατηγορία, εκτός αν η θέση του σχεδιαζόμενου έργου ή μονάδας έχει ήδη χαρακτηριστεί ως χώρος προοριζόμενος για την άσκηση της σχετικής δραστηριότητας με τον καθορισμό του ως βιομηχανικής περιοχής κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4458/1965 (φ. 33), όπως ισχύει, ή με εγκεκριμένο χωροταξικό, ή πολεοδομικό ή ρυθμιστικό σχέδιο, ή με πράξη καθορισμού ζώνης ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων κατ' εφαρμογή του άρθρου 24 του παραπάνω ν. 1650/1986 ή καθορισμού βιομηχανικής, μεταλλευτικής ή λατομικής περιοχής κατ' εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας. Εξάλλου, με την πράξη "προέγκρισης της χωροθέτησης", η οποία προβλέπεται από τις διατάξεις των νομοθετημάτων που μνημονεύονται στην προηγούμενη σκέψη (ν. 1650/1986 και κοινή υπουργική απόφαση 69269/5387/1990), καθορίζεται οριστικώς η θέση, στην οποία θα πραγματοποιηθεί το έργο ή θα εγκατασταθεί η οικεία μονάδα, τα δε όργανα της Διοίκησης που επιλαμβάνονται σε μεταγενέστερα στάδια προκειμένου να εγκρίνουν περιβαλλοντικούς όρους κατά τα προβλεπόμενα από τα ίδια νομοθετήματα ή να χορηγήσουν τις άδειες, που απαιτούνται σε κάθε περίπτωση από την οικεία νομοθεσία για την πραγματοποίηση του έργου ή τη λειτουργία της μονάδας, ασκούν την αρμοδιότητά τους με βάση τη χωροθέτηση που έχει προηγουμένων εγκριθεί με την κατά τα προαναφερόμενα πράξη, από την οποία και δεσμεύονται ως προς τη θέση του σχεδιαζόμενου έργου ή δραστηριότητας. Ενόψει, λοιπόν, των έννομων αυτών συνεπειών τους, οι πράξεις χωροθέτησης που εκδίδονται κατ' εφαρμογή των παραπάνω νομοθετημάτων αποτελούν διοικητικές πράξεις εκτελεστές, υποκείμενες στο ένδικο μέσο της αίτησης ακύρωσης.

5. Επειδή στην παρούσα υπόθεση, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της δικογραφίας, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία εκδόθηκε κατ' επίκληση του προαναφερόμενου άρθρου 8 της κοινής υπουργικής απόφασης

69269/5387/1990, "προεγκρίθηκε η χωροθέτηση", του βιολογικού καθαρισμού της πόλης του Γυθείου, χωρίς να επακολουθήσει, έως τη συζήτηση της υπόθεσης, πράξη έγκρισης πειβαλλοντικών όρων κατ' εφαρμογή των σχετικών διατάξεων της κοινής αυτής υπουργικής απόφασης και του ν. 1650/1986 ή οποιαδήποτε πράξη χορήγησης αδείας εγκατάστασης ή λειτουργίας μονάδας βιολογικού καθαρισμού. Σύμφωνα δε με όσα διαλαμβάνονται στην προηγούμενη σκέψη, η προσβαλλόμενη απόφαση έχει εκτελεστό χαρακτήρα και από την άποψη αυτή παραδεκτώσ πλήττεται με την κρινόμενη αίτηση, είναι δε αβάσιμος ο ισχυρισμός του παρεμβαίνοντος δήμου, με τον οποίο υποστηρίζεται το αντίθετο.

6. Επειδή, εξάλλου, οι αιτούντες με έννομο συμφέρον προσβάλλουν την παραπάνω πράξη χωροθέτησης δεδομένου ότι ο μεν πρώτος φέρεται ως ιδιοκτήτης ξενοδοχείου που λειτουργεί στην περιοχή Σελινίτσα, η οποία βρίσκεται σε μικρή σχετικώς απόσταση από τη θέση που καθορίστηκε με την προσβαλλόμενη αυτή πράξη ως χώρος κατασκευής των εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων, το δε δεύτερο αποτελεί σωματείο που, σύμφωνα με το καταστατικό του (άρθρο 3ο), έχει ως σκοπό να προωθήσει με κάθε πρόσφορο μέσο την ανάπτυξη και τον εξωραϊσμό σε περιοχή του Δήμου Γυθείου, στην οποία εμπίπτει η προαναφερόμενη θέση, και ειδικότερα, μεταξύ άλλων, την προστασία της περιοχής αυτής και του ευρύτερου περιβάλλοντος της από κάθε μορφής ρύπανση και μόλυνση, τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, την προσέλκυση επενδύσεων (αγροτικών, τουριστικών) και την "τουριστική-οικιστική-οικολογική-γεωργική προώθηση" στην ίδια περιοχή. Περαιτέρω, από τα στοιχεία της δικογραφίας τεκμαίρεται μεν ότι αμφότεροι οι αιτούντες είχαν λάβει γνώση της προσβαλλόμενης απόφασης το αργότερο στις 10-3-1992, ημερομηνία, την οποία φέρει εξώδικη δήλωση προς το Δήμο Γυθείου του δεύτερου από αυτούς, δηλαδή του σωματείου "Αναπτυξιακός και Εξωραϊστικός Σύλλογος Βορείου Γυθείου - οι Στερνάκλες", του οποίου πρόεδρος και εκπρόσωπος φέρεται ο πρώτος αυτών, αφού στην εξώδικη αυτή δήλωση περιέχονται παράπονα κατά της παραπάνω απόφασης, η οποία, άλλωστε, μνημονεύεται και ρητώς στην ίδια δήλωση, αλλά στις 17-4-1992 υποβλήθηκε αίτηση θεραπείας των και ήδη αιτούντων και άλλων ενδιαφερομένων, στρεφόμενη κατά της προσβαλλόμενης απόφασης και απευθυνόμενη προς τον Υφυπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, που εξέδωσε την απόφαση αυτή, με αποτέλεσμα να διακοπεί επί τριάντα ημέρες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αυτής θεραπείας, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 46 π.δ/τος 18/1989 "κωδικοποίηση διατάξεων νόμων για το Συμβούλιο της Επικρατείας" (φ. 8), η κατά την παράγραφο 1 του ίδιου άρθρου εξηκονθήμερη προθεσμία άσκησης του ένδικου μέσου της αίτησης ακύρωσης. Η κρινόμενη αίτηση, λοιπόν, που έχει κατατεθεί στις 4-6-1992 ασκείται εμπροθέσμως. Κατά συνέπεια, ενόψει και των όσων αναφέρονται στην προηγούμενη σκέψη, οι αιτούντες παραδεκτώσ στρέφονται κατά της προσβαλλόμενης απόφασης με την κρινόμενη αίτηση ακύρωσης, η οποία και είναι εξεταστέα κατ' ουσίαν.

7. Επειδή, όπως έχει ήδη εκτεθεί, με τον προαναφερόμενο ν. 1650/1986 εισάγονται κανόνες, με τους οποίους αποσκοπείται η προστασία του περιβάλλοντος (βλ. και άρθρο 1 παρ. 1 του νόμου αυτού), σύμφωνα και προς τη σχετική επιταγή που περιέχεται στο άρθρο 24 παρ. 1 του Συντάγματος, στο πλαίσιο δε του σκοπού αυτού ο νομοθέτης, εφαρμόζοντας

την αρχή της πρόληψης της υποβάθμισης του περιβάλλοντος (βλ. άρθρο 2 περ. 5 του ίδιου νόμου), η οποία υιοθετείται και από την οδηγία 85/337 του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (βλ. ιδίως άρθρο 2 παρ. 1), θέσπισε ρυθμίσεις, με τις οποίες επιβάλλεται η εκ των προτέρων εκτίμηση των επιπτώσεων που θα επιφέρει στο περιβάλλον ορισμένη δραστηριότητα προκειμένου να κριθεί από τα οικεία όργανα της Διοίκησης, κατά την προβλεπόμενη από τον ίδιο νόμο διοικητική διαδικασία, αν, σε ποια θέση και με ποιούς όρους είναι, από την άποψη αυτή, επιτρεπτή η άσκηση της δραστηριότητας. Ειδικότερα, σύμφωνα με το νόμο αυτό, στις περιπτώσεις έργων και δραστηριοτήτων που έχουν καταταγεί στην πρώτη κατηγορία, δηλαδή εκείνων που είναι πιθανό να προκαλέσουν σοβαρούς κινδύνους για το περιβάλλον (άρθρο 3 παρ. 2 εδάφιο πρώτο ν. 1650/1986), απαιτείται να υποβληθεί μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων τόσο για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων, όπως ρητώς ορίζεται στο άρθρο 4 παρ. 2α του παραπάνω νόμου (1650/1986), όσο και για τη χωροθέτηση, όπως συνάγεται από το συνδυασμό των διατάξεων του άρθρου 4 παρ. 6 και του άρθρου 5 παρ. 1 του ίδιου νόμου, προκειμένου να διαφωτιστούν τα αρμόδια όργανα της Διοίκησης ως προς τα στοιχεία και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του σχεδιαζόμενου νέου έργου ή δραστηριότητας και να παρασχεθεί στα όργανα αυτά η δυνατότητα να εκτιμήσουν τις αναμενόμενες επιδράσεις στο περιβάλλον από το νέο αυτό έργο ή δραστηριότητα. Η μελέτη αυτή απαιτείται, σε κάθε περίπτωση, να περιέχει τουλάχιστον τα στοιχεία που απαριθμούνται στην προαναφερόμενη παράγραφο 1 του άρθρου 5 του ίδιου νόμου - που είναι εναρμονισμένη προς την παράγραφο 2 του άρθρου 5 της παραπάνω οδηγίας, στην οποία μνημονεύονται οι "πληροφορίες" που κατ' ελάχιστο όριο οφείλει να παρέχει ο κύριος του έργου στις αρμόδιες υπηρεσίες - με τη διάταξη δε αυτή του νόμου παρέχεται και εξουσιοδότηση για να καθοριστεί περαιτέρω, με κοινή υπουργική απόφαση, το ειδικότερο περιεχόμενο, το οποίο πρέπει να έχει η μελέτη και το οποίο μπορεί να διαφοροποιείται ανάλογα με το σχέδιο της διαδικασίας, κατά το οποίο αυτή υποβάλλεται (χωροθέτηση, έγκριση περιβαλλοντικών όρων). Τέλος, με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου 5 του νόμου προβλέπεται γνωστοποίηση της υποβαλλόμενης μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων στο οικείο νομαρχιακό συμβούλιο, με μέριμνα του οποίου ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι πολίτες και συλλογικοί φορείς ώστε να έχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν τη γνώμη τους, και παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων να καθορίσει με απόφασή του τον τρόπο ενημέρωσης, η ρύθμιση δε της παραγράφου αυτής είναι εναρμονισμένη προς το άρθρο 6 παρ. 2 της προαναφερόμενης οδηγίας του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, με το οποίο επιβάλλεται να τίθενται στη διάθεση του κοινού οι "πληροφορίες" που παρέχει στις αρμόδιες υπηρεσίες ο κύριος σχεδιαζόμενου έργου σχετικά με τα χαρακτηριστικά και τα στοιχεία του έργου και να χορηγείται στους ενδιαφερομένους η δυνατότητα να εκφράσουν τη γνώμη τους.

8. Επειδή, εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 8 της προαναφερόμενης κοινής υπουργικής απόφασης (69269/5387/1990), για τη χωροθέτηση δεν απαιτείται μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων αλλ' αρκεί η υποβολή συμπληρωμένου ερωτηματολογίου, το οποίο, όπως προκύπτει από το άρθρο αυτό και τον προσαρτώμενο στο άρθρο 16 της ίδιας απόφασης πίνακα 3, περιέχει ορισμένα γενικά στοιχεία σχετικά με το σχεδιαζόμενο έργο ή

δραστηριότητα και σειρά μονολεκτικών απαντήσεων (ναι, ίσως, όχι) στα ερωτήματα, τα οποία αναγράφονται στο υπόδειγμα που περιλαμβάνεται στον παραπάνω πίνακα, δεν απαιτείται δε κατά κανόνα τεκμηρίωση των μονολεκτικών αυτών απαντήσεων, που δίδονται από πρόσωπο, το οποίο αποσκοπεί στην κατασκευή του έργου ή την εγκατάσταση της δραστηριότητας, δηλαδή από τον κύριο του έργου ή της δραστηριότητας ή από τους τεχνικούς, στους οποίους ο τελευταίος ανέθεσε τη σχετική μελέτη, και μόνο αν ζητηθεί ειδικώς από την αρμόδια υπηρεσία αιτιολόγηση και προσκόμιση πρόσθετων στοιχείων ανακύπτει τέτοια υποχρέωση του ενδιαφερομένου. Εφόσον, όμως, κατά τον τυπικό νόμο, δηλαδή κατά τις παραπάνω διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 6 και 5 παρ. 1 ν. 1650/1986, σε περίπτωση έργου ή δραστηριότητας που έχει καταταγεί στην πρώτη κατηγορία, απαιτείται, και για τη χωροθέτηση του, να υποβληθεί μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, για το περιεχόμενο της οποίας, μάλιστα, πρέπει, κατά την παράγραφο 2 του τελευταίου αυτού άρθρου, να ενημερώνονται οι πολίτες και οι συλλογικοί φορείς τους ώστε να έχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους, όπως έχει ήδη εκτεθεί στην προηγούμενη σκέψη, και δεδομένου ότι, κατά την έννοια του προαναφερόμενου άρθρου 5 παρ. 1 του νόμου, η υποβαλλόμενη μελέτη πρέπει να έχει τα χαρακτηριστικά επιστημονικής εργασίας, της οποίας θεμελιώδες γνώρισμα είναι η λογική θεμελίωση και τεκμηρίωση των κρίσεων, η ρύθμιση της κοινής υπουργικής απόφασης, κατά την οποία για τη χωροθέτηση έργου ή δραστηριότητας που ανήκει στην πρώτη κατηγορία αρκεί η υποβολή του ερωτηματολογίου, χωρίς καν να προβλέπεται διαδικασία γνωστοποίησης του στους ενδιαφερόμενους πολίτες και συλλογικούς φορείς, έρχεται σε αντίθεση προς τις παραπάνω ρυθμίσεις του ν. 1650/1986, διότι το ερωτηματολόγιο αυτό, ενόψει του κατά τα προαναφερόμενα περιεχομένου του, δεν έχει τα γνωρίσματα επιστημονικής μελέτης και, συνεπώς, δεν μπορεί να υποκαταστήσει την απαιτούμενη κατά νόμο μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Η ρύθμιση, λοιπόν, αυτή της υπουργικής απόφασης δεν βρίσκει έρεισμα στις μνημονευόμενες στο προοίμιο της απόφασης εξουσιοδοτικές διατάξεις των παραγράφων 6 και 10 του άρθρου 4 και της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν. 1650/1986, οι οποίες αναφέρονται αφενός στη διαδικασία χωροθέτησης και αφετέρου στο περιεχόμενο της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, και είναι, κατά συνέπεια, ανίσχυρη, αφού με τις εξουσιοδοτικές αυτές διατάξεις δεν παρέχεται δυνατότητα αποκλίσεων από τις ρυθμίσεις του ίδιου του νόμου, οι οποίες, μάλιστα, όπως διαλαμβάνεται σε προηγούμενες σκέψεις, έχουν θεσπιστεί σε συμμόρφωση προς την επιταγή που περιέχεται στο άρθρο 24 παρ. 1 του Συντάγματος, είναι δε και εναρμονισμένες προς την προαναφερόμενη οδηγία 85/337 του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

9. Επειδή, στην παρούσα υπόθεση, με την προσβαλλόμενη πράξη "προεγκρίθηκε" η χωροθέτηση του βιολογικού καθαρισμού της πόλης του Γυθείου, που αποτελεί έργο, το οποίο ανήκει στην πρώτη κατηγορία, σύμφωνα με το σχετικό πίνακα που περιέχεται στο άρθρο 4 της παραπάνω κοινής υπουργικής απόφασης (ομάδα II, αρ. 11 δ), όπως προκύπτει δε από τα στοιχεία του φακέλου η χωροθέτηση αυτή δεν στηρίχθηκε σε αξιολόγηση μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, αλλ' η πληττόμενη πράξη εκδόθηκε, κατ' εφαρμογή της προαναφερόμενης σχετικής ρύθμισης του άρθρου 8 της κοινής αυτής υπουργικής απόφασης, με βάση ερωτηματολόγιο, το οποίο υπέβαλε ο μελετητής του έργου. Δεδομένου, όμως, ότι η ρύθμιση αυτή της

κανονιστικής υπουργικής απόφασης είναι ανίσχυρη, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην προηγούμενη σκέψη, η προσβαλλόμενη πράξη δεν έχει νόμιμο έρεισμα και για το λόγο αυτόν, τον οποίο βασίμως προβάλλουν οι αιτούντες με δικόγραφο πρόσθετων λόγων, είναι ακυρωτέα, αποβαίνει δε αλυσιτελής η έρευνα των λοιπών προβαλλόμενων λόγων ακύρωσης. Πρέπει, λοιπόν, να γίνει δεκτή η κρινόμενη αίτηση και να απορριφθεί η παρέμβαση.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Δέχεται την κρινόμενη αίτηση.

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Ακυρώνει την απόφαση οικ. 102433/6133/6-12-1991 του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σύμφωνα με το σκεπτικό.

Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου, και

Επιβάλλει στο Δημόσιο και στον παρεμβαίνοντα Δήμο να καταβάλουν συμμέτρως το ποσό των είκοσι οκτώ χιλιάδων (28.000) δραχμών στους αιτούντες, ως δικαστική δαπάνη.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 20 Μαΐου 1993

Ο Πρόεδρος του Ε Τμήματος Η Γραμματέας του Ε Τμήματος

Μ. Δεκλερής Γ. Σακελλαρίου

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 15ης Ιουλίου 1993.

Ο Πρόεδρος του Ε Τμήματος Ο Γραμματέας

Μ. Δεκλερής Β. Μαντζουράνης